

Algemene Beschouwing

PHB – Begroting 2026

Datum: 5 november 2025

Spreker: Fred Daamen

Voorzitter,

Vandaag bespreken we de Begroting 2026. Een bijzondere begroting – de laatste van deze bestuursperiode.

Voor PHB is dit een moment om even stil te staan: terug te kijken, maar vooral vooruit. Wat hebben we bereikt? Waar staan we nu? En wat gaan we nog doen?

Wij zijn blij dat de begroting sluitend is. Complimenten daarvoor aan het college én aan de organisatie.

Maar een sluitende begroting is pas écht waardevol als mensen dat ook merken – in hun straat, in hun wijk, in hun dagelijks leven. Pas dan wordt financiële balans ook maatschappelijk voelbaar.

Daarom wil PHB blijven investeren in wat mensen dagelijks raakt: leefbaarheid, bereikbaarheid en betrokkenheid. Niet in dikke rapporten, maar in zichtbare resultaten.

Financieel staan we voor grote uitdagingen. De kosten in het sociaal domein stijgen, de rente stijgt en de bouwkosten blijven hoog. En wat doet het Rijk? Het kort op het gemeentefonds – en dat voelt Heerlen direct in de portemonnee.

Toch moeten we blijven investeren in onze stad. Dat het college daarvoor ruimte zoekt, verdient waardering. Maar we moeten ook eerlijk zijn: hoe structureel is dit beeld eigenlijk? Hoeveel dekking is incidenteel, en wat betekent dat voor de komende jaren?

Ambitie is goed, maar realisme is noodzaak.

Heerlen heeft grote plannen – het Romeins Museum, het centrumplan Hoensbroek en diverse vastgoedtransformaties. Allemaal belangrijk. Maar plannen op papier zijn nog geen uitvoering in de praktijk.

Onze vraag aan het college is: hoe bewaakt u dat de uitvoeringskracht in balans blijft met de ambities? Vertrouwen bouw je niet met plannen, maar met resultaten.

Het sociaal domein blijft het grootste en meest kwetsbare onderdeel van onze begroting. De uitgaven aan jeugdzorg blijven grillig, en tekorten verrassen ons bijna elk jaar. Hoe zorgen we voor structurele grip op zowel de kosten als de kwaliteit van zorg?

We zijn blij met extra middelen voor armoedebestrijding en schuldhulpverlening, want nog steeds hebben te veel gezinnen het moeilijk.

Zoals u weet, ligt het hart van PHB in Hoensbroek. De visie ligt er: het centrum als de huiskamer van Gebrook. Maar visie alleen is niet genoeg. Het gaat om doen, om tempo, en om doorzettingskracht.

Onze inwoners hebben lang geduld gehad – ze willen nu resultaten zien: een levendig, veilig en aantrekkelijk centrum en een Hoofdstraat zonder problemen, samen met ondernemers, verenigingen, bewoners en alle betrokken partijen.

We zijn blij met de reservering van vijf miljoen euro voor het centrumplan Hoensbroek – een mooie stap vooruit. Maar maak wél inzichtelijk hoe dat geld per project wordt besteed; dat versterkt het vertrouwen van inwoners én van deze raad. Elke investering moet passen binnen de visie “Hoensbroek Centrum 2034.” Geen losse ingrepen, maar bouwen aan een stevig fundament voor de toekomst van Os Gebrook.

Een belangrijk onderdeel van dat fundament is veiligheid. Het blijft jammer dat de realisatie van het veiligheidshuis is vertraagd – pas halverwege 2026 kan men echt aan de slag. Dat is teleurstellend, want juist dit project is van groot belang voor Hoensbroek én voor de regio.

Wij vragen het college om alles op alles te zetten om verdere vertraging te voorkomen, en ondertussen de samenwerking tussen partners te versterken. Want veiligheid is niet alleen een gebouw – het is vooral een gevoel. En dat gevoel moet er ook zijn vóórdat het veiligheidshuis zijn deuren opent.

PHB maakt zich zorgen over de buurtstichtingen. We zien dat er steeds meer stoppen sinds het beleid is veranderd. De kracht van Heerlen ligt in haar wijken – in mensen die elkaar kennen, helpen en samen iets van hun buurt maken.

Buurtstichtingen zijn het cement van onze stad. Als ze verdwijnen, verliezen we méér dan een organisatie – dan verliezen we een stukje van de ziel van Heerlen.

Wij vragen het college: hoe zorgen we dat deze lokale kracht behouden blijft? Niet alleen met geld, maar met vertrouwen, visie en nabijheid, en vooral: geen doolhof aan regels.

We willen ook benoemen wat goed gaat. We waarderen de rondgangen in de wijken door het college. Dat is precies de betrokkenheid waar PHB voor pleit: luisteren naar wat er leeft.

Maar luisteren is stap één – doen is stap twee. Zorg dat gesprekken met bewoners ook leiden tot verbeteringen in de wijk.

Daarnaast pleit PHB voor een gemeente die dichtbij is – niet alleen digitaal, maar ook fysiek: met loketten in de buurt, en medewerkers die meedenken in plaats van alleen doorverwijzen.

Een onderwerp dat PHB al vaker heeft benoemd, is het Loma-huis. Wij – en vele omwonenden – maken ons zorgen over dit pand. Het is een doorn in het oog van de buurt. Wij vragen het college te onderzoeken of het mogelijk is de rijksmonumentenstatus te verwijderen, zodat er eindelijk iets kan gebeuren. Hiervoor dienen wij een motie in.

PHB is trots op wat de afgelopen jaren is bereikt, samen met de coalitie – soms onder moeilijke omstandigheden. En we waarderen ook de samenwerking met de oppositie. We verschillen soms van mening, maar respect voor elkaar blijft ons uitgangspunt.

De casus Zuyderland heeft bewezen dat samenwerking mogelijk is – en dat geeft hoop voor de toekomst.

Maar we zijn er nog niet. Nu is het moment om door te pakken. Niet met nóg meer visies, maar met uitvoering van wat er al ligt. Met aandacht voor het centrum én voor onze wijken. Investeren in wat mensen zien en voelen – dáár ligt onze prioriteit.

Voorzitter, ik ga afronden.

Dit jaar is het jaar van het cultureel erfgoed. En we zouden geen PHB zijn als we geen aandacht vroegen voor het cultureel erfgoed in Hoensbroek.

Er zijn projecten waarover al vaak is gesproken – door de heemkundevereniging, door ons en door collega's – maar die blijven hangen in afronding. Dat werkt frustrerend en demotiveert de mensen die er veel tijd en energie in steken.

Om de voortgang te bevorderen bieden wij de wethouder deze roll-banner aan die de projecten visualiseert. De bedoeling is dat deze in zijn werkkamer komt te staan, zodat hij dagelijks wordt herinnerd aan de voortgang. En we geven hem meteen een marker om de projecten af te vinken zodra ze gerealiseerd zijn.

Tot slot, voorzitter:

PHB steunt deze begroting, omdat ze in balans is, perspectief biedt voor inwoners, en ruimte laat voor onze wijken.

Ze doet recht aan wat voor ons het belangrijkste is: een leefbare, veilige en sociale gemeente, met oog voor elke buurt, een sterke openbare ruimte en een warm hart voor Hoensbroek.

Ik wil eindigen met een dankwoord aan onze collega-raadsleden, aan het college en natuurlijk aan onze griffie – voor hun inzet, ondersteuning en toewijding het hele jaar door.

Dank u wel.

Overzicht van gestelde vragen door PHB

- - Hoe structureel is het financiële beeld? Hoeveel dekking is incidenteel en wat betekent dat voor de komende jaren?
- - Hoe bewaakt het college dat de uitvoeringskracht in balans blijft met de ambities?
- - Hoe zorgt het college voor structurele grip op zowel de kosten als de kwaliteit van zorg in het sociaal domein?
- - Hoe maakt het college inzichtelijk hoe de vijf miljoen euro voor het centrumplan Hoensbroek per project wordt besteed?
- - Hoe zorgt het college dat elke investering past binnen de visie 'Hoensbroek Centrum 2034'?
- - Wat doet het college om verdere vertraging bij het veiligheidshuis te voorkomen en samenwerking tussen partners te versterken?
- - Hoe zorgt het college dat buurtstichtingen behouden blijven, niet alleen met geld maar ook met vertrouwen, visie en nabijheid?
- - Hoe wordt de opvolging van wijk rondgangen georganiseerd zodat gesprekken met bewoners leiden tot zichtbare verbeteringen?
- - Is het mogelijk de rijksmonumentenstatus van het Loma-huis te herzien om herontwikkeling mogelijk te maken? (motie)